

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Discurs del Rector de la Universitat de València
en l'Acte Acadèmic de Lliurament de la
Medalla de la Universitat de València a la
Sra. Antonia Mir

València, 1 de desembre de 2017

Senyores i senyors,

Els done la més cordial benvinguda a l'edifici històric de la Universitat de València, seu fundacional d'aquesta institució acadèmica que va obrir les seues portes en aquest mateix emplaçament l'any 1499, fa ara més de cinc segles.

Aquest edifici va anar evolucionant al llarg dels temps per tal de donar resposta a la demanda formativa de la ciutat i societat valencianes, a les necessitats d'espai on atresorar llibres que serviren per a la formació de generacions, així com per acollir més laboratoris, observatori i museus on estudiar, investigar, exhibir i ensenyar.

En definitiva, per generar ciència, formar professionals, difondre coneixement i cultura, i intercanviar idees i opinions en la construcció d'una ciutadania que ha trobat dins les portes d'aquest emblemàtic edifici, La NAU, la Nostra Antiga Universitat, un espai de llibertat fins i tot en els moments més foscos de la nostra història.

Hui Centre Cultural de la Universitat de València, la Nau ens acull en una de les seues més magnes sales, el Paranimf, Teatre Acadèmic, datat originalment al segle disset.

Tot aquest edifici és el resultat de les diferents etapes de l'atresorament de llegats culturals i artístics, des de les restes romanes, àrabs i

medievals que formen part del nostre subsòl, algunes de les quals poden encara observar-se a través de vidres a terra, així com els traçats renaixentistes, les obres barroques i les del neoclassicisme.

En definitiva, un recorregut al llarg de la història de la cultura i l'art valencians que ha transcorregut, també, en part, dins dels murs de La Nau, atès que des de la seua creació l'any 1768, la Reial Acadèmica de Belles Arts de Sant Carles de València es va ubicar a aquest edifici, a la Universitat de València - Estudi General, fins l'any 1850.

Senyores i senyors, la producció artística com a necessitat, fins i tot biològica, ha estat objecte de profundes reflexions de diferents branques científiques a partir de les investigacions que han trobat restes arqueològiques, com les pintures del paleolític o les representacions neolítiques de les quals tenim grans exemples al nostre territori, amb més de tres-cents abrics naturals i coves que són un exemple d'un art exclusiu de la franja mediterrània ibèrica.

Hui participem d'un acte acadèmic que reconeix una dona que, en paraules del professor Romà de la Calle, "s'interessava habitualment per captar, en els seus quaderns, la representació immediata i vivencial de tot allò que l'envoltava, objectes, persones i paisatges". En paraules del professor Ariño "des dels paisatges serrans, extremenys o mediterranis, treballats per segles de lluita contra la fam rural, l'admiració per les coses en què l'ús ha deixat marques i rastres de l'ésser humà" .

Moltíssimes gràcies benvolgut professor De la Calle, estimat Romà, i senyor vicerector de Cultura i Igualtat, professor Ariño, amic

Antonio, per la vostra *laudatio*, presentació acadèmica de la trajectòria de la persona que ha rebut la més alta distinció institucional de la Universitat de València: la seua Medalla.

La Universitat de València reconeix hui una de les pintores valencianes més rellevants, en els últims cinquanta anys, del nostre panorama artístic, acadèmica corresponent de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Carles de València, una autèntica mestra de vocació en el sentit clàssic de la paraula, *magisteri artium* en l'expressió universitària medieval pels seus coneixements, però literal en la nostra llengua contemporània per l'exercici docent com a catedràtica de dibuix d'ensenyament mitjà.

Dona cosmopolita en la seua formació, primer a València, a l'Escola de l'Acadèmica de Belles Arts i, posteriorment, a Madrid, a l'Escola Superior de Belles Arts, i a les franceses *École d'Arts et Metiers* i *École de Beaux Arts*, així com a la italiana *Scuola Internazionali di Gráfica* de Venècia. Cosmopolita pels seus viatges i activitat expositiva, així com pel seu estil artístic esplèndidament definit en particular pel professor Romà de la Calle.

Distingint hui la senyora Antonia Mir, reconeixem una trajectòria artística brillant, una activitat docent dedicada, però, també, una dona que podem caracteritzar per un conjunt d'adjectius: honesta, compromesa i tenaç.

En les seues magnífiques i il·lustrades paraules el professor Ariño, al llarg de la seua *laudatio*, ha posat en relleu la capacitat expressiva

d'Antonia Mir en termes d'honestedat, i ens ha recordat la condició de dona pintora compromesa, conscient de les dificultats i la invisibilitat de les dones artistes.

La tenacitat és una característica de les persones compromeses i honestes que volen assolir uns objectius tot i la dificultat dels temps. Les persones precursors en les seues activitats exhibeixen eixa capacitat de resistència i resiliència, de continuar endavant per assolir el seu objectiu.

Antonia Mir ho va fer amb la delicadesa i sensibilitat que expressen les seues obres, en un temps que el professor de la Calle ha expressat amb tot el realisme d'un temps passat. I em permetran que recupere les seues paraules: “en aquella dura postguerra no era fàcil per a la dona accedir als estudis superiors, ja que havia de demostrar, en efecte, la seua vàlua i preparació, amb escriure, a fi d'ocupar un espai professional propi, fins i tot a contracorrent”.

Hui podem dir que Antonia Mir ha ocupat eixe espai per dret propi, per la seua qualitat artística que ha estat reconeguda amb nombrosos premis, reconeixements i homenatges.

Una expressió artística de nivell internacional, coneguda i reconeguda, que a més va acompanyada d'una gran qualitat humana. Dona discreta i prudent, independent i de vocació indeleble i prudent per a qui viure i pintar ha estat ua mateixa cosa, en paraules del professor Antonio Ariño.

En les seues delicades i precioses paraules de *lectio* la senyora Antonia Mir, ja reconeguda amb la Medalla de la Universitat de València, ens ha dedicat una autèntica lliçó magistral en torn a la memòria dels pobles, els seus hàbits, ritus i costums que testimonien les realitats intangibles de 'ésser humà, tan necessàries com es primàries.

Ritus funeraris que trobem ja en temps prehistòrics, amb una voluntat de continuació de la vida més enllà del món físic, en unes societats de les quals ens han arribat les seues expressions artístiques però també els indicis dels seus rituals de traspàs.

Una cerca de transcendència que trobem en totes les cultures al llarg del planeta, per ser presents més enllà de la mort, essent aquesta temàtica un símbol emblemàtic de moltes cultures.

La mort des d'una perspectiva multidimensional que es descomposa en una mort física, en una mort de la memòria, una mena de mort de l'ànima, del que un representava per als altres, i en una tercera dimensió, una mort social, la de la desmemòria, la que reescriu el passat.

En aquest Paranimf hem reivindicat en nombroses ocasions la memòria històrica, recuperant personalitats que aportaren a la nostra història i cultura els seus valors i el seu treball i que, després, foren silenciats amb un exercici de desmemòria que, en paraules d'un cantautor Medalla de la Universitat de València és una manera de furta-nos la memòria.

La Universitat de València vol recuperar la memòria també de les dones. D'aquelles precursoras que lluitaren en temps difícils i adversos, que contribuïren a trencar sostres de cristall que eren més reals que metafòrics.

Els seus anhels de llibertat, els seus valors, els seus esforços i la seua dedicació han estat reconeguts per aquesta Universitat perquè es preserven, perquè formen part de la nostra memòria col·lectiva. En certa manera hem fet un ritual acadèmic que uneix eixos noms amb aquells que amb lletres d'or es troben escrits en aquest Paranimf, junt a les obres pictòriques que ens recorden les aportacions dels nostres predecessors, de la mateixa manera que al nostre Claustre estan esculpits en medallons que ens fan conscients de la nostra pròpia presència com a part d'eixa construcció de ciència, docència i cultura que és la Universitat de València.

Una Universitat pública, valenciana, al si de la qual la memòria d'Antonia Mir perdurarà per sempre, com ho farà al Museu de Catarroja que exhibeix amb honor i orgull les seues obres i el seu nom, com ho farà també en cada casa particular i en cada institució que allotja les seues obres. Aquest es també el cas de la Universitat de València, que agraeix institucionalment la donació que amb generositat ha fet Antonia Mir a una Universitat que ha aconseguit atresorar al llarg dels segles un ric patrimoni artístic. Un patrimoni que ens ha estat llegat i que hem de preservar, conservar, mostrar i traslladar a les generacions que ens continuaran.

Generacions per a les quals desitgem un futur brillant en el qual, els valors que defensem des de la Universitat de València, compartits per la comunitat universitària i que tan be reflecteix en la seua trajectòria Antonia Mir, Medalla de la Universitat, els servisquen per construir una societat del futur més justa i igualitària, més culta i amb majors nivells de benestar.

Refermant-nos en aquests valors, i felicitant a la senyora Antonia Mir pel reconeixement que hui a rebut a aquest històric Paranimf, els agraisc a totes i tots vostès la seua presència en aquest emotiu acte.

Molt bon dia.

VNIVERSITAT D VALÈNCIA